

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Additiones, pro reali Christi in Eucharistia praesentia, aliae admodum
singulares adducuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

& Panis quem ego dabo caro mea est profectus vita; rem se miram ac novam declarasse ac promississe ostendit, subiungens, *Hic est panis qui de caelo descendit, & qui manducat hunc panem vivet in aeternum.* Quid autem miri aut novi, meram particulam panis in sui memoriam discipulis porrigere, aut quid habet hæc triticeæ panis buccella cur maxima cœlesti præferenda, & vitam æternam manducanti allatura dicatur? Hæc autem omnia in ipsum Christum verè & realiter in Sacramento præsentem rectissime quadrare intelliguntur.

VI. Ad hæc omnia opponunt. Quando Christus dixit, *Ego sum vitis*, debet vitis intelligi figuratè; Ergo quando dixit, *Hoc est corpus meum*, Corpus Christi intelligendum est figuratè. Sed quis non videt, ex illo argumento eodem modo posse sic inferri, *Ego sum vitis*, debet intelligi figuratè, Ergo, Ego & Pater unum sumus debet intelligi figuratè & metaphorice cum Arianis: atque ita eodem argumento evertes omnia quæ de Christo in Scripturis propriè dicuntur, quo realem ejus in Sacramento præsentiam auferre moliris. Verùm hæc, & similes ex Scripturis consequentiæ, per methodum tertiam superius assignatam retundi debent.

Nunc ulterius sic concludo. In cognoscendo Scripturæ sensu primitiva Ecclesia non potuit errare: sed illa agnovit realem Christi in Eucharistia præsentiam, non verò figuratam. Ergo fides de reali Christi præsentia non potest esse erronea.

VII. Ad minorem probandam Patrum primitivæ Ecclesiæ manifesta adduco testimonium.

S. Cyprianus *sermone de cœna Dom.* Panis, inquit, iste quem Dominus discipulis suis porrigebat, non effigie, sed naturâ mutatus est, omnipotentia Verbi factus est caro. Quid quæso clarius dici potest?

S. Hilarius *lib. 8. de Trin.* De veritate Carnis & Sanguinis non est relictus ambigendi locus.

S. Augustinus verba Christi in sensu literali clarè agnoscit *Conc. 1. in Psalm. 33. Ferebatur in manibus suis.* Quomodo, inquit, hoc intelligatur in Davide secundum litteram non invenimus, in Christo autem invenimus; ferebatur enim Christus in manibus suis, quando commendans ipsum Corpus suum ait, hoc est Corpus meum; ferebatur enim illud corpus in manibus suis.

S. Joan. Damasc. *de fide lib. 4. c. 14.* Dominus dixit, hoc est, non corporis signum, sed corpus, non Sanguinis signum, sed Sanguis.

S. Epiphanius *in sepr. Synodo act. 6.* Nunquam invenies neque Dominum, neque Apostolos, neque Patres inruentem illud Sacrificium quod à Sacerdote offertur, imaginem dixisse, sed ipsum Sanguinem.

Nonne hic audis, nonne vides Scripturam, Christum, Apostolos, Ecclesiæ Patres realem Domini in Sacramento præsentiam uno ore apertè profiteri. Certè, nisi velis agnitæ veritatis oculos occludere, necessarium est ut cum S. Hilario jam citato concludas: De veritate carnis & sanguinis non est relictus ambigendi locus.

Sic enim ad extremum argumentor. Si primitiva Ecclesia negasset realem Christi in Sacramento præsentiam, hi Patres, qui eam apertè docuerunt, fuissent olim hæretici, & ab Ecclesia separati. Sed hoc nemo unquam dixit aut cogitavit, imò fuerunt ipsi primitivæ Ecclesiæ præcipui Doctores ac defensores. Ergo manifestum est primitivam Ecclesiam nunquam ne-

gasse realem præsentiam, sed illam semper docuisse, & per suos Patres & Doctores posteris credendam proposuisse.

Præter testimonia Patrum primitivæ Ecclesiæ pro reali præsentia jam breviter adducta, juvat paulò expressius oculis objicere verba potissimum S. Ambrosii, & Cyrilli Hierosolymitani, qui quarto sæculo tam disertè rem hanc exposuerunt quàm si hodie contra Calvinii asseclas decertarent. S. Ambrosius ipsius S. Augustini primus in fide magister, & eximium primitivæ ecclesiæ oraculum sic loquitur *lib. 4. de Sacramentis cap. 4. Sermo*, inquit, *Christi hoc conficit Sacramentum: Qui Sermo Christi? Nempe in quo facta sunt omnia. Jussit Dominus, & factum est caelum, jussit Dominus, & facta est terra, jussit Dominus, facta sunt maria, jussit Dominus, & omnis creatura generata est. Vide ergo quam operatorius sit sermo Christi. Si ergo tanta vis in sermone Domini Jesu, ut inciperent esse quæ non erant; quànò magis operatorius est, ut quæ erant, in alia commutentur? Cælum non erat, mare non erat, terra non erat, sed audi dicentem, ipse dixit & facta sunt, ipse mandavit & creata sunt. Ergo tibi respondeam, Non erat Corpus Christi ante consecrationem, sed post consecrationem dico tibi quod jam Corpus est Christi. Ipse dixit & factum est. Si ex his nondum vides sensum primitivæ Ecclesiæ contra solam corporis figuram, & excœcatum, aut dementatum agnoscas necesse est.*

Audi ejusdem circiter ævi Cyrillum Hierosolymitanum in sua Catechesi mystagogica. *Cum ipse dixerit, Hoc est corpus meum, Quis audebit deinceps ambigere? & cum idem ipse tam asseveranter dixerit, Hic est Sanguis meus, quis unquam dubitaverit, ut dicat non esse ejus sanguinem? Aquam olim in vinum convertit in Cana Galilæa, & non erit dignus cui credatur, quod vinum in sanguinem transmutavit? Quomodo possit hodie in rem hanc similitudo clarior, aut luculentius argumentum adduci? Verba te quo volueris, vel te ipsum, vel primitivam Ecclesiam erroris necessariò condemnabis.*

Addo aliud testimonium & argumentum invincibile ex apertis monumentis *Historia Ecclesiastica* de mente primitivæ Ecclesiæ.

Ex illa patet evidenter ab infidelibus sæpè ac vehementer accusatam & passim fuisse Religionem Christianam, quod Christiani essent *Antrophagi*, id est, comestores carnis humane, quia Christi sui carnem & sanguinem manducabant, ut infra testimoniis citatis, ostendam. Atqui hoc ita intellectum, de manducatione reali Christi in Eucharistia, Christianæ Ecclesiæ Patres tunc viventes nunquam negarunt, quod paucis verbis facere poterant, dicendo, non manducamus corpus & sanguinem Christi, sed tantum illius figuram, scilicet panem & vinum in passionis, & mortis illius memoriam.

Ergo ex illâ Infidelium accusatione, & Christianorum responsione manifestissimum est, doctrinam primitivæ Ecclesiæ fuisse eandem quæ nunc est Romana, Christi Carnem & sanguinem in Eucharistia verè ac realiter manducari.

In hujus argumenti, quod assumpsi, probationem evidentissimam, subjicio Patrum de illa accusatione tunc in primordiis Ecclesiæ sæculò tractantium aperta testimonia.

Accusatio ista patet primò ex *Tersulliano*, qui secundo

quando circiter Christi ævo vixit, *Apologia, cap. 7. & 9. l. 6. contra Celsum*; ubi sic loquitur: Dicimur scelerrimissimi de Sacramento Infanticidii. Qui ista credis de homine, potes & facere. Tu homo es, & ipse quod & Christianus. Excipe rudem Sanguinem, eo panem tuum satia, vescere libenter. Quod si non potes facere, non debes credere, homo est enim Christianus, quod & tu.

Adde hominis etiam Athei, ac Philosophi Celebris de hoc testimonium: *Averroes comment. in metaphys. mundum*, inquit, peragravi, multaque, adedque omnes regiones circuivi, varias sectas inveni, sed Christianam deteriorem, aut etiam fatuam non reperi: *Quia Deum suum, quem colunt, devorant.*

En quid post accusationem istam supra, quid alibi dicat idem Tertullianus *lib. de Resur. carnis c. 8.* Caro corpore & Sanguine Christi vescimur, ut anima de Deo fingitur.

Quid ad eam *S. Cyprianus de cana*, sæculo tertio. Quam præclarus, inquit, est calix iste, quam religiosa hujus potus ebrietas, per quam accedimus Deo, non habentes sensum hujus mundi, sanguinem fugimus, & intra ipsa Redemptoris nostri vulnera linguam figimus, quo interius, exteriusque rubricati, à sapientibus hujus sæculi judicamur *Amentes*. Quomodo quæso, primi illi veræ Ecclesiæ Christiani, à Sapientibus ethnicis fuissent judicati *Amentes*; Quomodo accusati ut *Antrophagi*: Quomodo *Deum suum quem colunt devorare*? si illi in memoriam Christi sui, panem tantum & vinum in suis cæteribus more Calvinistico manducarent? Illi certe ipsi sapientes ethnici in memoriam amici absentis, aut defuncti, aut Cereris & Bacchi sui, non raro cum pane & vino convivia celebrabant: nihil proinde ipsis circa primos Christianos, absque reale Christi manducatione, mirum vel novum, vel supplicio dignum visum fuisset.

Ex prædictis omnibus hoc irrefragabile formatur argumentum. In primitiva Ecclesia primi illi Patres, primi illi Christiani, imo & primi illi infideles qui Christianorum Ritus ubique explorabant, in Eucharistia realem Christi præsentiam apertè testantur: nec erat in sequentibus sæculis ulla secta quæ eam negaret usque ad Berengarium, qui & errorem illum convictus retractavit: eodemque tenore hodie tota Ecclesia Romana, imo quoad hanc realem præsentiam Lutherana, in credendo procedit. Atqui primitiva Ecclesia fuit experta erroris, ut ipsi sectarii fatentur, & Romana semper, hodieque in hoc est primitivæ conformis. Ergo omnino fatuus convincitur, qui contra hunc apertum omnium sæculorum sensum, solius Calvinii desiramentis adheret. Quam tenues sint umbræ quas Calvinii assecleæ pro se objiciunt, ex sequenti earum solutione patebit.

Refelluntur inania Modernorum Effugia, & Doctoris Morlai in Anglia.

Opponunt primò, si Christus esset realiter præsens in Eucharistia, deberet idem Christi corpus esse simul in duobus locis discretis, scilicet in cælo, & in altari. Atqui idem corpus eodem tempore esse in duobus locis involvit contradictionem, quia sic esset in cælo, & simul à cælo abesset.

Resp. Negando minorem, Quia præsentia in uno loco, non est negatio præsentia in alio loco, in

quo solo consistit contradictio, sed sunt duæ affectiones positivæ ejusdem corporis, scilicet præsentia ad hunc locum, & simul præsentia ad alium locum separatum. Hoc si neges Deum alicui corpori posse concedere, non hoc Sacramentum, sed potius Dei omnipotentiam oppugnas. Quinimò reipsa unum corpus in duobus locis discretis divinâ virtute aliquando extitisse, patet *Actor. 9.* ubi Christus in via D. Paulo apparuit, & præsens adfuit, & palam locutus est, *Saul, Saul, quid me persequeris &c.* nec tamen ideo cælum & dexteram patris deseruisse dicendus est, juxta illud *Actor. 3. v. 21.* *Oportet illum cælum suscipere usque ad tempus restitutionis omnium*, id est, extremi judicii. Apparuit etiam corporaliter Christus Dominus Petro Romam cogitanti, cum diceret, *vado Romam iterum crucifigi*, ut testatur Divus Athanasius in *Apologia pro sua fuga*, & D. Ambrosius contra Auxentium.

Confirmantur hæc à paritate rationis. Quia possunt duo corpora divinâ virtute in uno eodemque loco simul constitui, & se mutuo penetrare: quod camen non minus est contra naturalem constitutionem corporum, quam unum corpus in duobus locis distitis collocari, Patet Joannis 20. v. 6. quando ad Apostolos *venit Jesus januis clausis*, ubi cum penetratione dimensionum in eodem loco fuit janua & corpus Christi, uti passim admittunt Sancti Patres, qui in hoc Christi ingressu manifestum miraculum agnoscunt, uti & in Nativitate ac Resurrectione Domini corpus Virginis & sacrum sepulchrale penetrant.

Opponunt secundò, de ratione corporis, sive quantitatis corporeæ est, in loco extendi, sive habere partes extra partes. Atqui corpus Christi in modica Hostia non habet suarum partium extensionem. Ergo nequit Christus corporaliter in Hostia consecrata contineri.

Resp. Majorem tantum esse veram de extensione intrinsecâ, sive, quod debeat habere partes intrinsecè inter se distinctas, & quoad situm internum: non verò quod debeat una pars esse uno loco, & altera pars alio loco quoad situm extrinsecum. Cum enim situs ille extrinsecus partium sit tantum proprietates naturalis, quam corpus exigit habere quando relinquatur in statu suo naturali, non est cur Deus non possit istius exigentiæ effectum actuale impedire, sunt combustionem ignis, aut illuminationem corporis ex natura sua lucidi. Hic proinde à Doctis merito reprobatur opinio inanis *Carterisii* constituentis essentiam corporis in actuali extensione & impenetrabilitate partium, nisi ea aliter explicetur, ut aliqui conantur. Sed hoc pondus habere non potest apud heterodoxos qui passim profitentur se illius Principis adversari, uti fuscè, & adductis præcipuorum suorum Professorum & Academiarum decretis, ostendit Fridericus Spanhemius ex Academia Leydensi in Hollandia Professor in libro suo de novissimis circa res sacras in Belgio diffidiis, pag. 76. & seq.

Confirmatur apertè ex ipsis Scripturis hæc doctrina Luca cap. 18. v. 25. *Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum*, ubi apertè indicatur Deo possibile esse ut camelus transeat per foramen acus, cum dicat hoc facilius esse quam divitem renitentem divitias intrare in regnum Dei, quod tamen cum divina gra-

Arde
kin

Theo-
logia